

Λυκούργος, Κατά Λεωκράτους 95-96

Ένα παράδειγμα σεβασμού προς τους γονείς

Με τον λόγο του *Κατά Λεωκράτους* ο Λυκούργος (περ. 390-324 π.Χ.), Αθηναίος πολιτικός και ρήτορας, ζήτησε από το δικαστήριο της Ηλιαίας την καταδίκη του συμπολίτη του Λεωκράτη. Αυτός εγκατέλειψε την Αθήνα λίγο πριν από τη μάχη της Χαιρώνειας, επειδή φοβήθηκε ότι η πόλη θα έπεφτε στα χέρια των Μακεδόνων, και κατέφυγε στη Ρόδο, όπου διέδωσε ότι η πόλη είχε ήδη καταληφθεί. Στον λόγο του ο ρήτορας επισημαίνει το χρέος των πολιτών προς το θείο, την πατρίδα, τους νόμους και τους γονείς. Στο απόσπασμα τονίζεται η σημασία του σεβασμού προς τους γονείς.

Λέγεται γοῦν ἐν Σικελίᾳ (εἰ γὰρ καὶ μυθωδέστερόν ἐστιν, ἀλλ' ἀρμόσει καὶ ὑμῖν ἅπασι τοῖς νεωτέροις ἀκοῦσαι) ἐκ τῆς Αἴτνης ρύακα πυρός γενέσθαι· τοῦτον δὲ ρεῖν φασιν ἐπὶ τε τὴν ἄλλην χώραν, καὶ δὴ καὶ πρὸς πόλιν τινὰ τῶν ἐκεῖ κατοικουμένων. Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὀρμῆσαι πρὸς φυγὴν, τὴν αὐτῶν σωτηρίαν ζητοῦντας, ἓνα δὲ τινὰ τῶν νεωτέρων, ὀρῶντα τὸν πατέρα πρεσβύτερον ὄντα καὶ οὐχὶ δυνάμενον ἀποχωρεῖν, ἀλλὰ ἐγκαταλαμβανόμενον ὑπὸ τοῦ πυρός, ἀράμενον φέρειν. Φορτίου δ' οἶμαι προσγενομένου καὶ αὐτὸς ἐγκατελήφθη. Ὅθεν δὴ καὶ ἄξιον θεωρῆσαι τὸ θεῖον, ὅτι τοῖς ἀνδράσιν τοῖς ἀγαθοῖς εὐμενῶς ἔχει. Λέγεται γὰρ κύκλω τὸν τόπον ἐκεῖνον περιρρυῆναι τὸ πῦρ καὶ σωθῆναι τούτους μόνους, ἀφ' ὧν καὶ τὸ χωρίον ἔτι καὶ νῦν προσαγορεύεσθαι τῶν εὐσεβῶν χώρον· τοὺς δὲ ταχεῖαν τὴν ἀποχώρησιν ποιησαμένους καὶ τοὺς ἑαυτῶν γονέας ἐγκαταλιπόντας ἅπαντας ἀπολέσθαι.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Λέγεται γοῦν ἐν Σικελίᾳ γενέσθαι ἐκ τῆς Αἴτνης ρύακα πυρὸς
Λέγεται λοιπὸν στη Σικελία ὅτι ξεχύθηκε ἀπὸ τὴν Αἴτνα ρυάκι λάβας

(εἰ καὶ γὰρ ἔστιν μυθωδέστερόν, ἀλλ' ἀρμόσει καὶ νῦν
(γιατί ἀν καὶ εἶναι σαν μῦθος, ὁμῶς θα ταιριάζει καὶ τώρα

ἅπασι (ὕμῖν) τοῖς νεωτέροις ἀκοῦσαι)
σε ὅλους εσας τους νεώτερους νὰ ἀκούσουν).

φασιν δὲ τοῦτον ρεῖν ἐπὶ τὴν ἄλλην χώραν,
λένε καὶ αὐτὸ ὅτι ἔρεε καὶ πρὸς τὴν υπόλοιπὴν χώραν,

καὶ δὴ καὶ πρὸς τινὰ πόλιν τῶν κατοικουμένων ἐκεῖ.
καὶ μάλιστα καὶ πρὸς κάποια πόλιν ἀπὸ αὐτῆς ποὺ κατοικοῦνταν ἐκεῖ.

(Φασίν) μὲν οὖν ὀρμησαὶ τοὺς ἄλλους πρὸς φυγὴν, ζητοῦντας τὴν σωτηρίαν αὐτῶν,
(Λένε λοιπὸν), ὅτι ὀρμησαν οἱ ἄλλοι νὰ φύγουν, ἐπιζητῶντας τὴ σωτηρία τους,

ἓνα δὲ τινὰ τῶν νεωτέρων, ὀρῶντα τὸν πατέρα ὄντα πρεσβύτερον
ἓνας ὁμῶς ἀπὸ τους νεότερους, ἐπειδὴ ἔβλεπε ὁ πατέρας του ὅτι ἦταν γέρος

καὶ οὐχὶ δυνάμενον ἀποχωρεῖν, ἀλλὰ ἐγκαταλαμβανόμενον ὑπὸ τοῦ πυρός,
καὶ ὅτι δὲν μπορούσε νὰ φύγει, ἀλλὰ ὅτι παγιδεύτηκε ἀπὸ τὴ φωτιά,

φέρειν ἀράμενον.
ὅτι τὸν μετέφερε ἀφοῦ τὸν σήκωσε στους ὤμους του.

Οἶμαι δε προσγενομένου φορτίου ἐγκατελήφθη καὶ αὐτός.
Καὶ νομίζω ἐπειδὴ προστέθηκε φορτίο παγιδεύτηκε καὶ ὁ ἴδιος.

Ὅθεν δὴ καὶ ἄξιον (ἔστί) θεωρῆσαι
Απὸ αὐτὸ τὸ γεγονὸς βέβαια καὶ εἶναι ἄξιο νὰ προσέξουμε

ὅτι τὸ θεῖον εὐμενῶς ἔχει τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν.
ὅτι τὸ θεῖο δείχνει συμπάθεια στους ἐνάρετους ἀνθρώπους.

Λέγεται γὰρ περιρρυῆναι κύκλω τὸ πῦρ τὸν τόπον ἐκεῖνον
Λέγεται δηλαδὴ ὅτι κύλησε ὀλόγυρα καὶ περικύκλωσε ἡ λάβα τὸν τόπο ἐκεῖνο

καὶ σωθῆναι μόνους τούτους,
καὶ ὅτι σώθηκαν μόνο αὐτοί,

ἀφ' ὧν καὶ τὸ χωρίον ἔτι καὶ νῦν
ἀπὸ τους ὁποίους καὶ ἡ τοποθεσία ἀκόμη καὶ σήμερα

προσαγορεύεσθαι χῶρον τῶν εὐσεβῶν.
ὅτι ὀνομάζεται «χώρος των εὐσεβῶν».

τοὺς δὲ ποιησαμένους τὴν ἀποχώρησιν ταχεῖαν
ὅσοι ὁμῶς ἔκαναν τὴν ἀποχώρησιν γρήγορα

καὶ ἐγκαταλιπόντας τοὺς γονέας ἑαυτῶν,
καὶ ἐγκατέλειψαν τοὺς γονεῖς τοὺς,

(λέγεται) ἀπολέσθαι ἅπαντας.

(λέγεται) ὅτι χάθηκαν ὅλοι.

Ερμηνευτικά σχόλια

«Λέγεται γοῦν ἐν Σικελίᾳ ἐκ τῆς Αἴτνης ρύακα πυρὸς γενέσθαι»:

Ἡ Αἴτνα εἶναι ενεργό ἀκόμη ηφαιστεῖο τῆς Σικελίας, κοντὰ στὴν πόλη τῆς Κατάνης. Σύμφωνα με ἀρχαῖες μαρτυρίες, μίᾳ σφοδρότατῃ ἐκρήξῃ τοῦ ηφαιστείου σημειώθηκε περίπου τὸ 475 π.Χ.

«τὸ θεῖον τοῖς ἀνδράσιν τοῖς ἀγαθοῖς εὐμενῶς ἔχει»:

Ἡ ἀντίληψη γιὰ τὴ σχέση θεῶν καὶ ἀνθρώπων ἦταν διαφορετικὴ κατὰ καιροὺς στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Ἐτσι, ἄλλη σχέση θεοῦ καὶ ἀνθρώπου παρατηρεῖται στὴν ὁμηρικὴ ποίηση, ἄλλη στὸν Ἡρόδοτο καὶ ἄλλη στὴν τραγωδία. Ὁ Λυκούργος ἐδῶ, πάντως, υποστηρίζει τὴν ευρύτερα διαδεδομένη ἀντίληψη ὅτι οἱ θεοὶ βοηθοῦν τοὺς καλοὺς καὶ εὐσεβεῖς ἀνθρώπους. Ἐντούτοις, γιὰ μεγάλο διάστημα οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες πίστευαν καὶ στὴν κληρονομικὴ ενοχὴ (βλ. ἰδίως Αἰσχύλο καὶ Ἡρόδοτο), σύμφωνα με τὴν ὁποία ὁ θεὸς τιμωρεῖ ὄχι τὸν υπαίτιο ἀλλὰ τοὺς ἀπογόνους τοῦ.

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποιο περιστατικὸ διηγεῖται ὁ Λυκούργος γιὰ νὰ καταδείξει ὅτι οἱ θεοὶ τιμοῦν τὸν σεβασμὸ πρὸς τοὺς γονεῖς;
2. Πῶς ἐνήργησε ὁ νέος καὶ πῶς οἱ υπόλοιποι κάτοικοι τῆς περιοχῆς;
3. Γιὰ ποιο λόγο βοήθησαν οἱ θεοὶ τὸν νέο;

1.1. Παθητικοί χρόνοι φωνηεντόληκτων και αφωνόληκτων ρημάτων

Σχηματισμός Παθητικού Μέλλοντα Α΄

Ο Μέλλοντας σχηματίζεται με την προσθήκη **-θη-** ανάμεσα στο θέμα και την κατάληξη **-σομαι** του Μέσου Μέλλοντα.

π.χ. λύ-ομαι → λυ-**θή-**σομαι

ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΗΚΤΑ	-θησομαι	παιδεύομαι → παιδευθήσομαι
ΟΔΟΝΤΙΚΟΛΗΚΤΑ	-σθήσομαι	ψεύδομαι → ψευσθήσομαι
ΟΥΡΑΝΙΚΟΛΗΚΤΑ	-χθήσομαι	ἄγομαι → ἀχθήσομαι
ΧΕΙΛΙΚΟΛΗΚΤΑ	-φθήσομαι	πέμπτομαι → πεμφθήσομαι
ΕΝΡΙΝΟΛΗΚΤΑ	-νθήσομαι/ -θήσομαι	ὕφαίνω → ὕφανθήσομαι
ΥΓΡΟΛΗΚΤΑ	-λθήσομαι/ ρθήσομαι	- ἀγγέλομαι → ἀγγελθήσομαι καθαίρομαι → καθαρθήσομαι

Κλίση Παθητικού Μέλλοντα Α΄

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
λυ-θή-σ-ομαι	λυ-θη-σ-οίμην		
λυ-θή-σ-η (-ει)	λυ-θή-σ-οιο		λυ-θη-σ-όμενος
λυ-θή-σ-εται	λυ-θή-σ-οιτο	λυ-θή-σ-εσθαι	λυ-θη-σ-ομένη
λυ-θη-σ-όμεθα	λυ-θη-σ-οίμεθα		λυ-θη-σ-όμενον
λυ-θή-σ-εσθε	λυ-θή-σ-οισθε		
λυ-θή-σ-ονται	λυ-θή-σ-οιντο		

Σχηματισμός Παθητικού Αορίστου Α΄

Ο Αόριστος σχηματίζεται με την προσθήκη **-θην** ως κατάληξη.

π.χ. λύ-ομαι → ἐλύ-θην

ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΗΚΤΑ	-θην	παιδεύομαι → ἐπαιδεύθην
ΟΔΟΝΤΙΚΟΛΗΚΤΑ	-σθην	ψεύδομαι → ἐψεύσθην
ΟΥΡΑΝΙΚΟΛΗΚΤΑ	-χθην	ἄγομαι → ἤχθην
ΧΕΙΛΙΚΟΛΗΚΤΑ	-φθην	πέμπτομαι → ἐπέμφθην
ΕΝΡΙΝΟΛΗΚΤΑ	-νθην και -θην	ὕφαινω → ὑφάνθην
ΥΓΡΟΛΗΚΤΑ	-λθην και -ρθην	ἀγγέλομαι → ἠγγέλθην καθαίρομαι → ἐκαθάρθην

Κλίση Παθητικού Αορίστου Α΄

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ἐλύ-θ-ην	λυ-θ-ῶ	λυ-θ-εῖην	_____
ἐλύ-θ-ης	λυ-θ-ῆς	λυ-θ-εῖης	λύ-θη-τι
ἐλύ-θ-η	λυ-θ-ῆ	λυ-θ-εῖη	λυ-θή-τω
ἐλύ-θ-ημεν	λυ-θ-ῶμεν	λυ-θ-εῖημεν/ λυθεῖμεν	_____
ἐλύ-θ-ητε	λυ-θ-ῆτε	λυ-θ-εῖητε/ λυθεῖτε	λύ-θη-τε
ἐλύ-θ-ησαν	λυ-θ-ῶσι(ν)	λυ-θ-εῖησαν/ λυθεῖεν	λυ-θέ-ντων/ λυθήτωσαν

Απαρέμφατο: λυ-θηῖν-ναι

Μετοχή: λυ-θείς – λυ-θεῖσα – λυ-θέν

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομ.	ὁ	λυθ- εἰς	ἡ	λυθ- εῖσα	τό	λυθ- ἐν
Γεν.	τοῦ	λυθ- ἐντος	τῆς	λυθ- εἰσης	τοῦ	λυθ- ἐντος
Δοτ.	τῷ	λυθ- ἐντι	τῇ	λυθ- εἰση	τῷ	λυθ- ἐντι
Αιτιατ.	τόν	λυθ- ἐντα	τήν	λυθ- εῖσαν	τό	λυθ- ἐν
Κλητ.	ῶ	λυθ- εἰς	ῶ	λυθ- εῖσα	ῶ	λυθ- ἐν
	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομ.	οἱ	λυθ- ἐντες	αἱ	λυθ- εῖσαι	τά	λυθ- ἐντα
Γεν.	τῶν	λυθ- ἐντων	τῶν	λυθ- εισῶν	τῶν	λυθ- ἐντων
Δοτ.	τοῖς	<u>λυθ- εἶσι</u>	ταῖς	λυθ- εἶσαις	τοῖς	<u>λυθ- εἶσι</u>
Αιτιατ.	τούς	λυθ- ἐντας	τάς	λυθ- εἶσας	τά	λυθ- ἐντα
Κλητ.	ῶ	λυθ- ἐντες	ῶ	λυθ- εῖσαι	ῶ	λυθ- ἐντα

Σχηματισμός Παθητικού Μέλλοντα Β΄ - Αορίστου Β΄

- Ο Παθητικός Μέλλοντας Β΄ σχηματίζεται με τις καταλήξεις του Παθητικού Μέλλοντα Α΄ χωρίς το χαρακτήρα **-θ-**.
π.χ. κοπήσομαι
  - Ο Παθητικός Αόριστος Β΄ σχηματίζεται χωρίς το χαρακτήρα **-θ-**.
π.χ. έκόπην
- Διαφέρει από τον Παθητικό Αόριστο Α΄ στο β΄ ενικό προστακτικής:
-ηθι και **όχι -θητι**

Κλίση Παθητικού Μέλλοντα Β΄

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
γραφής-ομαι	γραφής -οίμην	γραφής -εσθαι	γραφής -όμενος
γραφής -η	γραφής -οιο		γραφής -ομένη
γραφής -εται	γραφής -οιτο		γραφής -όμενον
γραφής -όμεθα	γραφής -οίμεθα		
γραφής -εσθε	γραφής -οισθε		
γραφής -ονται	γραφής -οιντο		

arxaia-latinika.gr

Κλίση Παθητικού Αορίστου Β΄

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
έγράφ-ην	γραφ-ῶ	γραφ -εῖην	_____
έγράφ -ης	γραφ -ῆς	γραφ -εῖης	γραφ -ηθι
έγράφ -η	γραφ -ῆ	γραφ -εῖη	γραφ -ήτω
έγράφ -ημεν	γραφ -ῶμεν	γραφ -εῖημεν/γραφεῖμεν	_____
έγράφ -ητε	γραφ -ῆτε	γραφ -εῖητε/ γραφεῖτε	γραφ -ητε
έγράφ -ησαν	γραφ -ῶσιν	γραφ -εῖησαν/γραφεῖεν	γραφ -έντωνν/γραφήτωσαν

Απαρέμφατο: γραφ-ῆναι

Μετοχή: γραφ-εῖς – γραφ-εῖσα – γραφ-έν

Ορισμένα ρήματα κατά το σχηματισμό του Παθητικού Μέλλοντα Β΄ και Αορίστου Β΄ αλλάζουν το φωνήεν του θέματος:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΘ. ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ Β΄	ΠΑΘ. ΑΟΡΙΣΤΟΣ Β΄
βρέχομαι	βραχήσομαι	έβράχην
δέρομαι	δαρήσομαι	έδάρην
θάπτομαι	ταφήσομαι	έτάφην
κλέπτομαι	κλαπήσομαι	έκλάπην
μείγνυμι	μιγήσομαι	έμίγην
πλέκομαι	πλακήσομαι	έπλάκην
πλήττομαι	πλαγήσομαι	έπλάγην
ρήγνυμι	ράγήσομαι	έρράγην
σήπομαι	σαπήσομαι	έσάπην
σπείρομαι	σπαρήσομαι	έσπάρην
στέλλομαι	σταλήσομαι	έστάλην
στρέφομαι	στραφήσομαι	έστράφην
τήκομαι	τακήσομαι	έτάκην
τρέπομαι	τραπήσομαι	έτράπην
τρέφομαι	τραφήσομαι	έτράφην
φθείρομαι	φθαρήσομαι	έφθάρην

arxaia-latinika.gr

Γ.1.2

Αυτοπαθητικές αντωνυμίες

Αυτοπαθητικές είναι οι αντωνυμίες που φανερώνουν ότι το ίδιο το υποκείμενο ενεργεί και συγχρόνως δέχεται την ενέργεια. Οι τύποι της αντωνυμίας έχουν στο λόγο θέση αντικειμένου και γι' αυτό σχηματίζουν μόνο πλάγιες πτώσεις.

π.χ. Ἐγὼ τιμῶ ἑμαυτόν (=εγώ τιμώ τον εαυτό μου)

Οὗτος ἐπιμελεῖται ἑαυτοῦ (=αυτός φροντίζει (για) τον εαυτό του)

Α΄ ΠΡΟΣΩΠΟ		
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΗΛΥΚΟ
Γεν.	ἑμαυτοῦ	ἑμαυτῆς
Δοτ.	ἑμαυτῶ	ἑμαυτῆ
Αιτιατ.	ἑμαυτόν	ἑμαυτήν
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Γεν.	ἡμῶν αὐτῶν	ἡμῶν αὐτῶν
Δοτ.	ἡμῖν αὐτοῖς	ἡμῖν αὐταῖς
Αιτιατ.	ἡμᾶς αὐτούς	ἡμᾶς αὐτάς

Β΄ ΠΡΟΣΩΠΟ		
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΗΛΥΚΟ
Γεν.	σεαυτοῦ	σεαυτῆς
Δοτ.	σεαυτῶ	σεαυτῆ
Αιτιατ.	σεαυτόν	σεαυτήν
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Γεν.	ὑμῶν αὐτῶν	ὑμῶν αὐτῶν
Δοτ.	ὑμῖν αὐτοῖς	ὑμῖν αὐταῖς
Αιτιατ.	ὑμᾶς αὐτούς	ὑμᾶς αὐτάς

Γ' ΠΡΟΣΩΠΟ			
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
	ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΗΛΥΚΟ	ΟΥΔΕΤΕΡΟ
Γεν.	ἐαυτοῦ	ἐαυτῆς	_____
Δοτ.	ἐαυτῶ	ἐαυτῆ	_____
Αιτιατ.	ἐαυτόν	ἐαυτήν	ἐαυτό
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Γεν.	ἐαυτῶν ἢ σφῶν αὐτῶν	ἐαυτῶν ἢ σφῶν αὐτῶν	_____
Δοτ.	ἐαυτοῖς ἢ σφίσιν αὐτοῖς	ἐαυταῖς ἢ σφίσιν αὐταῖς	_____
Αιτιατ.	ἐαυτούς ἢ σφᾶς αὐτούς	ἐαυτάς ἢ σφᾶς αὐτάς	ἐαυτά

Γ.2.

Ποιητικό Αίτιο και Παθητική Σύntαξη

Παθητικά λέγονται τα ρήματα που φανερώνουν ότι το υποκείμενο παθαίνει κάτι από κάποιο πρόσωπο ή πράγμα. Ο όρος που δηλώνει αυτό το πρόσωπο ή το πράγμα ονομάζεται **ποιητικό αίτιο**. Η πιο συνήθης μορφή του ποιητικού αιτίου είναι: **ὑπό + γενική**.

Το ποιητικό αίτιο εκφέρεται:

- **ὑπό + γενική**
π.χ. Οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες τιμῶνται ὑπὸ τῆς πόλεως.
- **ἀπό, ἐκ, παρά, προς + γενική**
π.χ. Ἡ νῆσος δῶρον ἐκ βασιλέως ἐδόθη.
Παρά πάντων ὁμολογεῖται ὅτι ὁ βασιλεὺς ἀπέθανε.
- **Δοτική χωρίς πρόθεση**, όταν υπάρχει ρήμα παθητικού παρακειμένου, υπερσυντελικού ή έπειτα από ρηματικά επίθετα σε **-τος** και **-τέος**.
π.χ. Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται.

Στην **ενεργητική** σύνταξη δίνεται έμφαση στο **υποκείμενο** που δρα, ενώ στην **παθητική** δίνεται έμφαση στην **πράξη**.

Ο μετασχηματισμός της ενεργητικής σύνταξης στην παραγόμενη παθητική ονομάζεται **παθητικοποίηση**. Αυτή γίνεται μόνο όταν το ρήμα της αρχικής πρότασης είναι ενεργητικής διάθεσης και μεταβατικό.

Μετατροπής ενεργητικής σύνταξης σε παθητική

- το **ρήμα** από ενεργητικό γίνεται παθητικό στον ίδιο χρόνο.
- το **υποκείμενο** του ενεργητικού ρήματος γίνεται **ποιητικό αίτιο**.
- το **αντικείμενο** του ενεργητικού ρήματος γίνεται **υποκείμενο** του παθητικού ρήματος.

π.χ. Οί Έλληνες **ένίκησαν** τους Πέρσας.

Υ   **P**   **A**

Οί Πέρσαι **ένικήθησαν** υπό τών Έλλήνων.

Υ   **P**   **Ποιητικό Αίτιο**

Παρατηρήσεις:

- Αν το ρήμα είναι δίπτωτο και δέχεται αντικείμενα σε:

A	E
αιτιατική + γενική	
αιτιατική + δοτική	
γενική	+ δοτική

- ✓ Τότε το άμεσο γίνεται υποκείμενο του παθητικού ρήματος και το έμμεσο παραμένει αντικείμενο.

π.χ. Ούτος διδάσκει με τήν στρατηγίαν.

Υ   **P**   **A.A.**   **E.A.**

Έγώ διδάσκομαι υπό τούτου τήν στρατηγίαν.

Υ   **P**   **Ποιητικού Αιτίου**   **A.E.**

π.χ. Έδωκα χρήματα τοῖς πτωχοῖς.

P   **A.A.**   **E.A.**

Χρήματα **έδόθησαν** τοῖς πτωχοῖς.

Υ   **P**   **A**

- Αν το δίπλωτο ρήμα συντάσσεται με **δύο αιτιατικές** από τις οποίες η μία είναι κατηγορούμενο της άλλης, τότε η μία γίνεται υποκείμενο και η άλλη κατηγορούμενο.

π.χ. Ὦνόμασαν τον Παρμενίωνα στρατηγόν.

Ρ   **Α**   **Κ**

Ὁ Παρμενίων ὠνομάσθη στρατηγός.

Υ   **Ρ**   **Κ**

